

Č. 10.300.

Řízení správní: Jak jest vyložiti rozhodnutí odvolací stolice, kterým odvolání strany odmítá jako opožděné, zároveň však také zamítá jako bezdůvodné?

(Nález ze dne 24. ledna 1933 č. 1158.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 7518/28.

Věc: Jakub P. v Ch. proti zemskému úřadu v Užhorodě o sociální pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Okresní nemocenská pojišťovna v Chustu předepsala st-li pojistné příspěvky a to za Vasilu Š. na nemocenském pojištění za dobu od 1. května 1924 do 30. dubna 1929 v částce 824.10 Kč, na starobním a invalidním pojištění za dobu od 1. července 1926 do 30. dubna 1929 v částce 607.08 Kč, a za Davida N. kromě částek 6 Kč na nemocenském a 11.14 Kč na starobním a invalidním pojištění ještě částku 144 Kč na nemocenském pojištění za dobu od 1. ledna 1929 do 30. dubna 1929.

V odvolání z těchto platebních výměrů namítal st-l, že Vasil Š., jak patrně z popisu připojené úmluvy, není jeho zaměstnancem, nýbrž společníkem ve mlýně a stoupě, účastnil se na zisku jednou třetinou případně jednou čtvrtinou, pročez není st-l povinen platiti za něho pojistné, zvláště též nikoli za rok 1924, když Š. převzal od st-le mlýn a stoupu teprve v r. 1925. David N. dostává od st-le měsíčně 90 Kč, jest u nemocenské pojišťovny řádně přihlášen, st-l také za něho pojistné příspěvky řádně platí a není mu známo, z jakého titulu předepisuje pojišťovna st-li za tohoto zaměstnance dodatečně částku 144 Kč.

Rozhodnutím ze 17. listopadu 1929 zamítl okresní úřad v Chustu st-lovo odvolání a v odpor vzaté výměry potvrdil, vysloviv v důvodech: Odvolání bylo zamítnouti: a) z důvodů věcných, protože Š. Vasil přihlásil se ve smyslu 4. odst. § 7 zák. č. 221/24 sám, ježto zaměstnavatel přihlašovací povinnosti nevyhověl a poměr zaměstnání zatajil. Týž byl přihlášen jako mlynář od 1. května 1924. Opis úmluvy nelze považovati za věrohodný jednak proto, že není ani ověřen a kromě toho byla smlouva uzavřena teprve dne 20. srpna 1925, kdežto Š. přihlásil se již od 1. května 1924. N. David byl zaměstnavatelem přihlášen s měsíčním platem 90 Kč od 20. ledna 1929 jako hlídač, šetřením bylo však zjištěno, že je u něho zaměstnán již od 1. ledna 1929 s měs. platem 600 Kč jako šafář. Poněvadž zaměstnavatel neoznámil správná data, byla přihláška správně a zákonitě ve smyslu § 16 cit. zák. z moci úřední opatřena a rozdíl pojistného dodatečně předepsán, b) z důvodů formálních jako opožděně došlé. Stěžované výměry byly straně správně doručeny dne 3. června t. r. s náležitým poučením o opravných prostředcích, stížnost byla však doručena pojišťovně teprve dne 24. června t. r., takže nebyla dodržena lhůta pro opravné prostředky podle 5. odst. § 239 cit. zák. a stížnost bylo nutno jako opožděně podanou zamítnouti.

St-lovo odvolání z tohoto rozhodnutí bylo zamítnuto nař. rozhodnutím z důvodů rozhodnutí vzatého v odpor.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss:

St-lovo odvolání z platebních výměrů okresní nemocenské pojišťovny bylo rozhodnutím okresního úřadu vyřízeno v ten rozum, že rozhodnutí to vyslovalo, že odvolání zamítá a) z důvodů věcných, b) z důvodů formálních jako opožděně došlé. Přes tuto vnější formu, v níž se rozhodnutí to prezentuje jako jeden judikátní výrok, opřený o dva zamítavé důvody, nemůže býti pochybnosti o tom, že ve své vlastní podstatě obsahuje rozhodnutí to dva samostatné výroky: výrok, jímž se st-lovo odvolání zamítá z důvodů věcných, a výrok, jímž se odvolání to odmítá jako opožděné.

K st-lovu odvolání, jež brojilo proti oběma výrokům okresního úřadu, vyslovil žal. úřad, že odvolání zamítá z důvodů rozhodnutí vzatého v odpor. Byly tedy nař. rozhodnutím potvrzeny oba výroky okresního úřadu. Jest tu tedy vedle sebe jednak výrok, jímž o st-lovu odvolání bylo věcně, třeba pro st-le negativně rozhodnuto, jednak výrok, jímž úřad odvolání jako opožděné odmítl, to jest věcně o něm rozhodnouti odpírá. Dva takové výroky jako sentence judikátní vedle sebe ovšem obstáti nemohou, neboť bylo-li st-lovo odvolání podáno opožděně a odmítl-li je úřad z tohoto důvodu, nebylo již místa pro jakékoli rozhodování ve věci samé, neboť nelze logicky v témže sporu rozhodnutí ve věci odepřít a přes toto odepření pak skutečně ve věci rozhodnouti. S tohoto hlediska mohl by se za judikátní výrok úřadu pokládati jedině výrok o tom, že odvolání odmítá jako opožděné, kdežto výroku o tom, že odvolání zamítá z důvodů věcných, mohl by býti přiznán jen význam projevu názoru úřadu, že ani ve věci samé nemohlo by míti st-lovo odvolání úspěchu, aniž však tím mělo ve věci samé býti vydáno jakékoli judicium úřadu.

Mínil-li však okresní a s ním i žal. úřad vydati skutečně oba uvedené výroky jako judikátní sentence, pak ovšem logicky nemohlo by toto stanovisko býti chápáno jinak, než, že výrok o tom, že se odvolání zamítá z důvodů věcných, jest vydán jen in eventum pro případ, že výrok úřadu, že st-lovo odvolání jest opožděné a proto věcně vyřízeno býti nemusí, není po právu.

V dnešním sporu může zůstat mimo úvahu otázka, zda nař. rozhodnutí jest vyložiti ve smyslu prvního či druhého nazírání, a také další otázka, jež by se při výkladu druhém naskytla o tom, jaké účinky může jeviti výrok, vydaný jako sentence in eventum, zda totiž výrok takový jest vůbec způsobilý vejíti v právní moc a vytvořiti rem judicatum, neboť pro cíle dnešního rozhodování nss-u tolik jest jisto, že při obou možných nazíráních na obsah a smysl nař. rozhodnutí vždy tu jest jako judicium úřadu výrok, jímž bylo st-lovo odvolání odmítnuto jako opožděné, a to buď jako judikátní výrok jediný nebo aspoň hlavní a primární.

K řešení otázek, o nichž v předešlém odstavci řečeno, že mohou zůstat v tomto sporu mimo úvahu, bylo by přistoupiti teprve tenkrát, kdyby stížnost onen výrok úřadu, jímž odvolání bylo odmítnuto jako opožděné, vzala v odpor, případně svými námitkami prokázala, že výrok ten není po právu. Toho však stížnost vůbec nečiní, neboť ponechávajíc výrok ten — na rozdíl od odvolání — zcela bez povšimnutí, brojí svými

námítkami jen proti onomu obsahu nař. rozhodnutí, jež se zabývá otázkou pojistné povinnosti, a dovozuje, že ani Vasil Š., ani David N. pojistné povinnosti nepodléhají.

Zůstává proto výrok, že st-lovo odvolání bylo podáno opožděně a že proto o něm věcně rozhodováno býti nemusí, stížností neotřesen; ale pak nemůže míti stížnost úspěch, nechť již dalším obsahem nař. rozhodnutí jest jen projev názoru žal. úřadu na otázku pojistné povinnosti uvedených osob nebo sám výrok o této povinnosti učiněný in eventum. Netřeba se proto zabývat ani významem tohoto dalšího obsahu nař. rozhodnutí, ani otázkou pojistné povinnosti uvedených osob, nýbrž možno stížnost, jež výroku o tom, že odvolání je opožděné, nenapadá, již na tomto procesním základě zamítnouti pro bezdůvodnost.

Č. 10.301.

Domovské právo (Slovensko): Lze výslovné usnesení obecního zastupitelstva o přijetí žadatele do obecního svazku podle § 10 zák. čl. XXII:1886 pokládati za nahražené usnesením obecního zastupitelstva o tom, že se žadateli předepisuje poplatek za přijetí do obecního svazku?

(Nález ze dne 25. ledna 1933 č. 1212.)

V ě c: Mikuláš B. v T. proti ministerstvu vnitra o státní občanství.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Žal. úřad vyslovil nař. rozhodnutím, že st-l, lékárník v T., není čl. státním občanem podle § 1 odst. 1 zák. č. 236/20, ježto pocházejí po otci z obce K. (Maďarsko), nenabyl on, resp. jeho otec za svého pobytu v tuzemsku domovského práva, jež je předpokladem pro uznání státního občanství podle uvedeného zákonného titulu. Pokud město T. odkazuje k usnesení zastupitelstva obce B. ze 3. února 1908, jímž prý otec Julius byl přijat do domovského svazku této obce, podotýká se, že zmíněné usnesení — jak z obsahu zápisu o zasedání zastupitelského sboru b.-ského z uvedeného dne jest zřejmo — netýká se výslovně přijetí Julia B. do domovského svazku této obce, nýbrž pouze zaplacení taxy za usazení v obci, resp. za nabytí domovského práva ipso iure podle § 10 zák. čl. XXII:1886, a jest tudíž vydání domovského listu z 31. prosince 1925 obcí B., osvědčujícího domovské právo syna Mikuláše v obci na základě § 6 zák. čl. XXII:1886, aktem absolutně zmatečným a tím jest i zmatečným akt zastupitelského sboru obce T. ze 24. září 1927 o výslovném přijetí Mikuláše B. do domovského svazku obce T. podle § 12 cit. zák. článku, domněle příslušného se zřetelem k tomuto domovskému listu do B., ježto jde o cizince.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss toto:

Na sporu jest pouze otázka, zda otec st-lův přijat byl do svazku města B. Žal. úřad tvrdí, že se tak nestalo, poněvadž usnesení této obce ze 3. února 1908 netýká se výslovného přijetí otce st-lova do domovského svazku této obce, nýbrž pouze zaplacení taxy za usazení se v této obci,